

Anders t

Sandvika, 15. mars 1996.

Kjære Bjørn Østring.

Jeg sender vedlagt et innlegg som er sendt Aftenposten. Jeg tviler imidlertid på at det blir tatt inn. Jeg har snakket med debattredaksjonen, og man fortalte der at det hadde kommet inn svært mange innlegg i denne saken, og at man bare kunne ta inn et utvalg. Imidlertid skulle man la mitt innlegg ligge, inntil man hadde fått oversikt og så eventuelt ta det inn. - Det har jeg ikke så mye tro på.

Imidlertid tenkte jeg du kanskje hadde interesse av å se hva jeg ønsket å si i denne saken. - Ellers har jeg jo inntrykk av at Aftenposten her beveger seg svært forsiktig, og er livende redd for å støte dem som mener de har monopol på å ha reddet fedrelandet.

Jeg takker også for sist og for hyggelig og interessant samtale. Jeg ville sette pris på å treffe deg igjen. Jeg har forøvrig et lydbånd jeg fikk låne, og som jeg skal få sendt eller bragt tilbake om ikke så lenge.

Vennlig hilsen

T. Øisang
Thorleif Øisang

*Hvem kopi?
Hvor meget priset?*

*10/1. Mars hjem
Borlandt Home
Finn Sand
Vilhelm Hillebrand
Kostene på båndet*

Medlems i utlens

Stolmi:

*Forlaget forfatter for
Sami*

Man skal. Forfatterne

LIKVIDERINGENE UNDER KRIGEN - SKAL DE MØRKLEGGES?

Av Thorleif Øisang

Underlig er det når angivelig faglig tungt bevåpnede ynge mennesker rykker ut for å levere et forbitret forsvar for skrantende krigshistoriske synsmåter. Nettopp dette er det Arnfinn Moland gjør når han i en kronikk i Aftenposten meningsmessig nærmest forsøker å "henrette" Inger Cecilie Stridsklev for synspunkter hun forfekter i en kronikk om likvideringer som norske motstandsfolk foretok under okkupasjonen. Jeg skal ikke polemisere mot det forsvar for likvideringene Arnfinn Moland gir uttrykk for i sin kronikk. Jeg vil bare å uttrykke forundring over at så lite overbevisende påstander om krig og okkupasjon kan fremsettes, og i fullt alvor.

Jeg er klar over at mye av det som skjedde under, og ikke minst straks etter okkupasjonen, ligger i et halvmørke. Mye vil vel også forbli der. Særlig gjelder dette overgrep som beviselig ble begått av norske motstandsfolk. Vedrørende likvideringer som ble foretatt, kan det vel være momenter som rettferdiggjorde slike handlinger. Dog skal det ~~det~~ svært mye til å forsvare å ta andre menneskers liv, selv om det skjedde under tilstander som må betegnes som krigslignende. Å gi et nærmest reservasjonsløst forsvar for nær sagt smitt og smule av det norske hjemmestyrker og millorgfolk foretok seg av aksjoner under okkupasjonen - herunder arrestasjoner og fangebehandling etter frigjøringen - vitner om en hvitvaskingsiver som går over alle grenser.

At antall likvideringer, foretatt av norske motstandsfolk, og andre, under krigen er langt større enn hittil opplyst, er hevet over tvil. Her å bygge på en statistikk fra 1948, foretatt straks etter krigens slutt, slik Moland gjør, og som følgelig måtte bli farget av et sterkt ønske om å skape inntrykk av at her har alt gått riktig og rettferdig for seg, vil jeg karakterisere som en klar fortegning av

virkeligheten. At flere av likvideringene ble foretatt på tvilsomme og sviktende premisser, anser jeg som overveiende sansynlig. Ordlyden i de fire punktene fra millorgs ledelse, i brev til riksadvokaten av 16. mai 1947, som skulle danne kriteriene for å gå til likvidering, synes jeg taler for seg. De har et innhold og er formulert på en slik måte at mulighetene for å komme med innvendinger mot likvideringer, som var besluttet på høyeste hold, ikke synes å ha vært særlig mange.

Moland hevder at det nå tynnes ut i rekkene av dem som selv opplevde okkupasjonen og deltok i motstandskampen, slik at det idag er vanskelig å skaffe vederheftige opplysninger om det som skjedde. Etter at Arne Skouen "er ute av miljøet," som han hevder, skal det ikke være noen tilbake som kan fortelle om det som virkelig foregikk. Å jo, vi er da ennå noen som opplevde okkupasjonen, på nært hold, og som ennå har mangt i friskt minne. Selv om det ikke var vendetta og de lange knivers natt som i vesenlig grad kom til å prege det norske etterkrigsoppgjøret, er det mye som skjedde i de dager som vi, som deltok aktivt i motstandsbevegelsen, tar klar avstand fra. Dengang som idag. - Inger Cecilie Stridsklev fortjener etter min mening stor takk og anerkjennelse for at hun har hatt mot til å ta opp dette ytterst viktige og betente spørsmål fra okkupasjonstiden.

Ellers ser jeg til min forundring at Arnfinn Moland indirekte oppfordrer aviser til ikke å ta inn stoff som bidrar til å kaste lys over forhold fra okkupasjonstiden som er lite kjent, blant annet om likvideringer som ble foretatt. Det ser ut som hjemmefrontmuseets direktør her forsøker å mørklegge forhold under okkupasjonstiden som idag i høy grad har krav på oppmerksomhet. - Er det klokt?